

HRVATSKI SABOR

1494

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SIGURNOSTI PRI ODOBALNOM ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI UGLJIKOVODIKA

Prolašavam Zakon o sigurnosti pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 3. srpnja 2015. godine.

Klasa: 011-01/15-01/63

Urbroj: 71-05-03/1-15-2

Zagreb, 8. srpnja 2015.

Predsjednica

Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O SIGURNOSTI PRI ODOBALNOM ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI UGLJIKOVODIKA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Odredbe ovoga Zakona odnose se na sprečavanje velikih nesreća tijekom odobalnog istraživanja i eksploatacije ugljikovodika.

(2) Ovim se Zakonom uređuje primjena propisa, sprečavanje i postupanja u slučaju velikih nesreća povezanih s izvođenjem odobalnih radova, upravni i inspekcijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

(3) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, njegove se odredbe primjenjuju na odobalne objekte koji se nalaze ili plove u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske te u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske koji obuhvaća morsko dno i morsko podzemlje izvan vanjske granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske u smjeru pučine do granice epikontinentalnog pojasu sa susjednim državama na kojima Republika Hrvatska, u skladu s međunarodnim pravom, ostvaruje jurisdikciju i suverena prava.

Primjena propisa

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom u pravni sustav Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ (SL L 178., 28. 6. 2013.).

(2) Ovim se Zakonom osiguravaju pretpostavke za primjenu Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1112/2014 o utvrđivanju zajedničkog obrasca pomoću kojeg operatori i vlasnici odobalnih naftnih i plinskih objekata razmjenjuju informacije o pokazateljima velikih opasnosti te zajedničkog obrasca pomoću kojeg države članice objavljuju informacije o pokazateljima velikih opasnosti (SL L 302., 22. 10. 2014.).

Članak 3.

(1) Na pitanja izdavanja dozvola za istraživanje i eksploataciju te sklapanja ugovora, izrade i provjere rudarskih projekata, građenja i uporabe rudarskih objekata i postrojenja, mjera sigurnosti i zaštite, sanacije prostora, naknade štete, osiguranja, stručne spreme za obavljanje određenih poslova u rudarstvu i drugih pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika i Zakona o rudarstvu.

(2) Na pitanja zaštite prirode i okoliša koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe propisa kojima je uređena zaštita okoliša i prirode.

(3) Na pitanja prava na pristup informacijama koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje pravo na pristup informacijama.

(4) Na pitanja morskih i podmorskih prostora Republike Hrvatske i pravnih odnosa u njima, koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje pomorstvo.

(5) Na postupovna pitanja koja se uređuju ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje opći upravni postupak.

(6) Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom odgovarajuće se primjenjuju ostali propisi Republike Hrvatske.

Definicije pojmova

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovog Zakona imaju sljedeće značenje:

1) *Agencija* znači Agenciju za ugljikovodike.

2) *Bitna promjena* znači, u slučaju izvješća o velikim opasnostima i/ili u slučaju obavijesti o radovima na bušotini ili simultanim operacijama, promjenu osnovnih postavki temeljem kojih je prihvaćeno izvorno izvješće, uključujući među ostalim fizičke izmjene, dostupnost novih spoznaja ili tehnologije, promjenu u operativnom upravljanju, zamjenu jednog odobalnog objekta s drugim odobalnim objektom.

3) *Disperzanti* znači kemijska sredstva za raspršivanje i/ili uklanjanje uljnih onečišćenja s površine mora.

4) *Dozvola* znači dozvolu za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika izdanu sukladno Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

5) *Elementi kritični za sigurnost, okoliš i prirodu* znače dijelove odobalnih objekata, uključujući računalne programe, čija je svrha spriječiti ili ograničiti posljedice velike nesreće, a čiji bi kvar mogao uzrokovati ili znatno pridonijeti velikoj nesreći.

6) Eksploatacija ugljikovodika znači eksploataciju ugljikovodika u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

- 7) *Eksploatacijski objekt* znači odobalni objekt koji se koristi za eksploataciju ugljikovodika.
- 8) *Industrija* znači pravne osobe koje izravno sudjeluju u odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika ili čije su aktivnosti usko povezane s istim.
- 9) *Istraživanje ugljikovodika* znači istraživanje ugljikovodika u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.
- 10) *Iznenadni događaj* znači neželjeni, nenamjerni ili neočekivani događaj, ili slijed takvih događaja, koji ima za posljedicu situaciju koja može završiti velikom nesrećom, a koja uzrokuje ili će vjerojatno prouzročiti znatne nepovoljne učinke na okoliš i prirodu.
- 11) *Izvođač* znači bilo koju osobu s kojom operator ili vlasnik sklopi ugovor za izvođenje određenih radova u odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.
- 12) *Javnost i zainteresirana javnost* znači jednu ili više fizičkih ili pravnih osoba, njihove skupine, udruge i organizacije, u skladu s propisom kojim se uređuje zaštita okoliša.
- 13) *Ministarstvo* znači *ministarstvo nadležno za rudarstvo*.
- 14) *MRCC* znači nacionalnu središnjicu za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u Rijeci u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša i Pomorskog zakonika (u daljnjem tekstu: MRCC).
- 15) Koordinacija za sigurnost pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika znači nadležno tijelo imenovano u skladu s ovim Zakonom, a koje je nadležno za provedbu djelatnosti koje su nadležnom tijelu dodijeljene ovim Zakonom (u daljnjem tekstu: Koordinacija).
- 16) *Neeksploatacijski objekt* znači odobalni objekt koji se ne koristi za pridobivanje ugljikovodika.
- 17) *Neovisna verifikacija* znači neovisnu procjenu i potvrdu valjanosti pisanih izjava, izvješća i ostale dokumentacije koju je izradio ovlaštenik dozvole, operator, vlasnik i/ili izvođač.
- 18) *Odobalni objekt* znači nepomičan ili pomičan odobalni objekt s povezanom infrastrukturom koji se koristi za odobalno istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i/ili u svezi s istim.
- 19) *Odobalno istraživanje i eksploatacija ugljikovodika* znači sve aktivnosti u svezi s istraživanjem i eksploatacijom ugljikovodika, uključujući njihovo planiranje, projektiranje, izgradnju, rad i uklanjanje/sanaciju, ali isključujući transport ugljikovodika magistralnim cjevovodom ili plovnim objektom (u daljnjem tekstu: odobalni radovi).
- 20) *Operator* znači operativnu kompaniju utvrđenu ugovorom sklopljenim između ovlaštenika dozvole i Vlade Republike Hrvatske, u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.
- 21) *Ovlaštenik dozvole* znači pravnu osobu kojoj je izdana dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, a koja je odgovorna za odobalne radove u smislu ovoga Zakona.
- 22) *Plan intervencija odobalnog objekta* znači plan koji izrađuje operator ili vlasnik u skladu s odredbama ovoga Zakona, a odnosi se na mjere za sprečavanje širenja, odnosno za ograničavanje posljedica velike nesreće povezane s odobalnim radovima (u daljnjem tekstu: Plan intervencija odobalnog objekta).
- 23) *Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora* znači lokalni, nacionalni ili regionalni plan za sprečavanje širenja, odnosno ograničavanje posljedica velike nesreće povezane s odobalnim radovima (u daljnjem tekstu: Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora). Navedeni planovi u Republici Hrvatskoj u smislu ovoga Zakona predstavljaju:
- (a) za lokalnu/županijsku razinu županijski Plan intervencija u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša i Pomorskog zakonika

(b) za nacionalnu razinu Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Pomorskog zakonika i ovoga Zakona

(c) za regionalnu razinu Sporazum o Subregionalnom planu intervencija za sprečavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (»Narodne novine« – Međunarodni ugovori, br. 7/08.) (u daljnjem tekstu: Subregionalni plan) i drugi međunarodni ugovori kojima se uređuje suradnja kod intervencija za sprečavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera.

24) *Podnositelj zahtjeva* znači ponuditelja koji je predao ponudu na javnom nadmetanju za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

25) *Područje koje je obuhvaćeno dozvolom* znači istražni prostor ili eksploatacijsko polje ugljikovodika u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

26) *Povezana infrastruktura* znači bušotinu s pripadajućom opremom, bilo koji dio odobalnog objekta ili bilo koji dio priključnih vodova unutar ili izvan sigurnosne zone odobalnog objekta.

27) *Prihvaćanje izvješća o velikim opasnostima* znači pisanu potvrdu Koordinacije ovlašteniku dozvole da je dostavljeno izvješće izrađeno sukladno ovom Zakonu.

28) *Prihvatljiv rizik* znači veličinu rizika kod kojeg bi vrijeme, trošak ili napor uloženi u njegovo smanjivanje bili uvelike nerazmjerni koristima od takvog smanjivanja rizika. Pri procjeni jesu li vrijeme, troškovi ili naponi uvelike nerazmjerni koristima od daljnjeg smanjivanja rizika mora se voditi računa o razinama rizika iz najbolje prakse koje su kompatibilne s operatorom ili vlasnikom.

29) *Prikladan* znači pravi ili u potpunosti primjeren, uključujući i koji vodi računa o razmjernom naporu i trošku, za neki zahtjev ili situaciju, utemeljen na objektivnim dokazima i dokazan analizom, usporedbom s primjerenim normama ili drugim rješenjima koje u usporedivim situacijama koriste druga tijela ili se koriste u drugoj industriji.

30) *Radovi na bušotini* znače sve radove koji se odnose na bušotinu, a koja bi mogla imati za posljedicu ispuštanje materijala koje može dovesti do velike nesreće, uključujući radove izrade bušotine, sva ispitivanja u bušotini, stimulacijske radove, remontne radove, popravak ili preinake na bušotini, prestanak rada bušotine i trajno napuštanje bušotine.

31) *Rizik* je veličina koja se mjeri vjerojatnošću pojavljivanja događaja i potencijalom štete koji taj događaj može uzrokovati.

32) *Sigurnosna zona* znači područje do 500 metara udaljeno od svake točke vanjskog ruba odobalnog objekta.

33) *Simultane operacije* znače istodobno izvođenje odobalnih radova koji se izvode u svrhu istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na odobalnim objektima u skladu s propisom kojim su uređeni bitni tehnički zahtjevi, sigurnost i zaštita pri istraživanju i eksploataciji ugljikovodika iz podzemlja Republike Hrvatske, a iste operacije imaju bitni učinak na rizike za sigurnost osoba i zaštitu okoliša na nekom od odobalnih objekata ili na svim odobalnim objektima.

34) *Stožer* znači tijelo odgovorno za provedbu postupaka i mjera predviđanja, sprečavanja, ograničavanja, spremnosti za i reagiranja po Planu intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora i Subregionalnom planu, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (u daljnjem tekstu: Stožer).

35) *Subjekt* znači rudarski gospodarski subjekt u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

36) *Tijelo javne vlasti* znači tijelo državne vlasti, tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje obavljaju djelatnosti u vezi s predmetom ovoga Zakona.

37) *Tripartitno savjetovanje* znači formalni dogovor kojim se omogućuje dijalog i suradnja između Koordinacije, operatora ili vlasnika te predstavnika radnika.

38) *Učinkovitost odgovora na nekontrolirano ispuštanje nafte* znači učinkovitost sustava za odgovor prilikom nekontroliranog ispuštanje nafte, koja se temelji na analizi učestalosti, trajanja i trenutka pojave uvjeta u okolišu koji bi sprečavali odgovor. Procjena učinkovitosti odgovora na nekontrolirano ispuštanje nafte izražava se kao postotak vremena u kojem takvi uvjeti nisu prisutni i mora uključivati opis operativnih ograničenja koja se zbog te procjene postavljaju objektima.

39) *Velika nesreća* u odnosu na odobalni objekt ili povezanu infrastrukturu znači:

(a) nesreću koja uključuje eksploziju, požar, gubitak kontrole nad bušotinom ili nekontrolirano ispuštanje ugljikovodika ili opasnih tvari, a pritom uzrokuje gubitak života ili ozbiljne ozljede kod osoba ili postoji vjerojatnost uzrokovanja gubitka života ili ozbiljnih ozljeda, te onečišćenje i štete većih razmjera u okolišu na odobalnom području, kao i na obalnom području kao posljedica onečišćenja

(b) nesreću koja uzrokuje znatno oštećenje odobalnog objekta ili povezane infrastrukture, a pritom uzrokuje gubitak života ili ozbiljne ozljede kod osoba ili postoji vjerojatnost uzrokovanja gubitka života ili ozbiljnih ozljeda, te onečišćenje i štete većih razmjera u okolišu na odobalnom području, kao i na obalnom području kao posljedica onečišćenja

(c) bilo koju drugu nesreću koja dovede do gubitka života ili ozljede kod pet ili više osoba istodobno koje se nalaze na odobalnom objektu u kojem se pojavi izvor opasnosti ili koje sudjeluju u odobalnim radovima, te onečišćenje i štete većih razmjera u okolišu na odobalnom području, kao i na obalnom području kao posljedica onečišćenja

(d) događaj koji uzrokuje ili će vjerojatno uzrokovati bitan nepovoljan, odnosno negativan utjecaj na okoliš u skladu s propisima iz područja zaštite okoliša koji nastane kao posljedica nesreća iz točaka (a), (b) i (c).

Za potrebe određivanja je li neka nesreća velika nesreća u smislu točaka (a), (b), (c) ili (d), s odobalnim objektom na kojem nema stalne posade postupa se kao da na njemu ima posade.

40) *Velika opasnost* znači situaciju koja može završiti velikom nesrećom.

41) *Vlasnik* znači osobu koja je odgovorna za neeksploatacijski objekt.

II. SPREČAVANJA VELIKIH NESREĆA POVEZANIH S ODOBALNIM RADOVIMA

Opća načela

Članak 5.

(1) Operator ili vlasnik je dužan osigurati poduzimanje svih prikladnih mjera, sukladno ovom Zakonu, glede odobalnih radova kako bi se spriječile velike nesreće.

(2) Operatora ili vlasnika od njegovih dužnosti sukladno ovom Zakonu ne oslobađa činjenica da su radnje ili propuste koji su doveli ili pridonijeli velikim nesrećama izveli izvođači.

(3) Ovlaštenik dozvole je financijski odgovoran za sprečavanje i sanaciju štete u okolišu i prirodi prouzročenu odobalnim radovima.

(4) Ovlaštenik dozvole je za vrijeme trajanja izdane dozvole obvezan imati i održavati na snazi odgovarajuće police osiguranja u skladu sa Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

(5) U slučaju velike nesreće operator ili vlasnik je dužan poduzeti sve prikladne mjere, sukladno ovom Zakonu, kako bi ograničio njihove posljedice za zdravlje ljudi, okoliša, prirode i gospodarsku uporabu mora.

(6) Operator ili vlasnik je dužan osigurati obavljanje odobalnih radova na temelju sustavnog upravljanja rizikom kako bi preostali rizici od velikih nesreća za zdravlje ljudi, okoliš, prirodu, gospodarsku uporabu mora i odobalne objekte bili prihvatljivi.

Uvjeti za izdavanje ili prijenos dozvole